

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Petri Laurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ
Doctoris, & SS. Canonum Professoris Vicarius Episcopalis,
Sive Tractatus Quaternarius Per Quæstiones & Responsa
Canonica Deductus**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1708

338. In quo consistat necessitas & utilitas Ecclesiæ principaliter movens ad
concedendas Coadiutorias, præcipuè perpetuas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74203)

CAPUT TERTIUM.

De Cauſa finali & motiua Coadjutoria, ſive quando, & ob
quas cauſas concedenda.

Quæſtio 335. An, & qualiter conſeſſio Coadjutoriarum requirat cauſam.

R Eſpondeo: Cauſam requiri juſtam ad hoc, ut licet concedatur Coadjutoria tam temporalis quàm perpetua, perſpicuum eſt ex principio illo generali, quòd actus omnis honeſtus requirat motiuium juſtum. Unde dum non niſi ob ambitionem & importunitatem impetran- tum concederentur, minimè licita & honeſta foret illa conſeſſio, qualiter à Papa concedi illas, præſumendum non eſt. Sed & ad valorem earum requiri cauſas à Tridentino approbatas, mani- feſtum eſt ex ejuſdem Concilii decreto ſeſſ. 25. c. 7. adeoque ſine illis à parte rei exiſtentibus à Papa fraudulentiſſis narratiuis circumuento ſubrepti- tione obtentas eſſe nullas & invalidas; quidquid ſit de eo, num conſeſſa à Papa ſciente cauſas obten- tas non ſufficere, ſunt validæ ob plenitudinem po- teſtatis, quam iſ habet in beneficialibus.

Quæſtio 336. Quæ ſit cauſa finalis legitime, & de jure concedendarum Coadjutoriarum temporalium?

R Eſpond. Non eſt alia quàm favor eccleſia- rum parochialium, vel earum, quarum Re- ctoribus incumbit cura, juridiſtictio vel adminiſtra- tio, uti & fidelium iſtis ſubditorum, nec non ip- ſius coadjuvandi, ne nimirum aſſiſto adderetur aſſiſtio, dum iſ ob ſenium inſtitutamve reddi- tus inſufficiens & inidoneus amoveretur, ſubro- gato illi Rectore alio. Remouch. c. 9. n. 2. prout hæc patent ex toto titulo de Cleric. agror.

Quæſtio 337. Quæ ſit cauſa finalis legiti- ma Coadjutoriarum cum futura ſucceſ- ſione?

R Eſpondeo primò: Cauſam principaliter moventem ad earum conſeſſionem ex- preſſis verbis indicari & conſtitui à Tridentino *loc. cit.* nempe urgentem neceſſitatem, aut evi- dentem utilitatem eccleſiarum. Paris. de reſign. l. 7. q. 20. n. 5. Gonz. gl. 5. §. 9. n. 82. Remouch. c. 9. Pignatell. tom. 4. conſultat. 137. n. 1. Ventrigl. *loc. cit.* ubi etiam, quòd licet *loc. cit.* Tridentinum loquatur de Coadjutoribus dandis Prælatiſ, id ta- men etiam procedat in Coadjutore dando Re- ctori curato, prout reſtantur DD. communiter, qui in his cauſis Coadjutoria indiſtinctè loquuntur de Epifcopo, & Rectore.

2. Reſpondeo ſecondò: quia tamen hæc Coadjutoria includit quoque gratiam futura ſucceſſionis, pars quoque cauſa finalis eſt favor ipſius Coadjutoris, non tamen alio modo quàm ſecundario in ordine ad aſſeſſionem finis prin- cipalis. Dum enim aliàs raro inveniuntur perſo- næ habiles, & qualitatibus requiſitis inſtructæ,

quæ vellent hoc onus coadjuvandi gratis ſuſcipe- re (maximè ubi nullum Coadjutori actu ſubeunt admiſtrationis onera datur ſtipendium) & qui- dem cum juſto timore, ne poſt obitum Coadjuti impenſosque ſuos labores pro utilitate & neceſ- ſitate Eccleſiæ inidoneis ſeu minùs dignis autho- ritate eorum, quibus jus collationis vel alterius diſpoſitionis competeret, promovendis cedere cogereatur, Concilium ad faciùs obvian- dum neceſſitati Eccleſiæ cenſerit non denegandam gra- tiam futura ſucceſſionis per modum acceſſionis in compenſam laborum; dum multa concedi ſo- lent per modum acceſſionis reſpectu principalis, quæ ſeorſum denegarentur. Ad hæc nil æquius ſit, quàm ut ille, ut ſupra dictum ex Lotter. qui ex diſpoſitione, maximè pontificia, inventus eſt ap- prius, onùsque Prælati ſupplevit, etiam poſt il- lius obitum cæteris præferat, etiam æquè aut magis idoneis. Remouch. c. 9. n. 5 & ſeq. Quin & dari has Coadjutorias (intellige ſecundariò) propter bene merita antecedentia Coadjutoris, ſatis indicat Fago, in c. nulla. de conſeſſ. præb. n. 61. & 62. ubi: Coadjutoria, quæ de jure datur (hoc eſt temporalis) non datur propter bene merita aut in fa- vorem perſona, cui conceditur, ſed ob Eccleſiæ neceſſita- tem; hodierna autem Coadjutoria (id eſt, quæ eſt cum ſucceſſione) datur ex gratia & in favorem Coadjuto- ris & Coadjuti. Dum verò ſubdit, Coadjutorias has perpetuas duas continere gratias æquè prin- cipales, unam in favorem Coadjutoris, alteram in favorem Coadjuti (utpote qui, etſi inidoneus, ſuz tamen relinquitur prælatura) non loquitur com- paratè ad eccleſiam, reſpectu cujus favor iſte Co- adjutoris & Coadjuti habet ſe, ut quid minùs principaliter intentum. Tradit nihilominus Tuſch. lit. c. conſuſ. 403. n. 5. & 6. dari etiam cum futura ſucceſſione principaliter hiſce expreſſis: Datur Coadjutoria cum futura ſucceſſione, & eſt ratio; quia futura ſucceſſio ſola directa non debet dari, ſed bene datur acceſſoriè & in conſequentiam; imò etiam datur cum futura ſucceſſione principaliter. Citat pro hoc Put. de iſ. 226. in fine. l. 3. Porro hic notandum cum eodem Tuſch. d. n. 7. quòd ſi ſucceſſio futura venit acceſſoriè (uti verba cum futura ſucceſſione important diſpoſitionem acceſſoriam) ea locum non habeat, niſi Coadjutoria habuerit ſuum effe- ctum; cum acceſſorium eſſe nequeat ſine prin- cipali. c. Acceſſorium. de Regul. Juris.

Quæſtio 338. In quo conſiſtat neceſſitas illa & utilitas Eccleſiæ, principaliter movens ad concedendas præcipuè Coadjutorias per- petuas?

R Eſpond. Reſpectu Coadjutoriarum tempo- raliu de jure concedi ſolitarum attenditur unicè neceſſitas & utilitas procedens ex impedi- mento, ſenio aut infirmitate Coadjuti. Remouch. *loc. cit.* c. 9. num. 10. Et reducuntur cauſæ omnes ad

impotentiam vel negligentiam Coadjuti non vultis vel non volentis deservire beneficio ejusve, oneri plenè satisfacere, Castropal. *tract. 13. d. 1. p. 9. n. 4.* Respectu vero Coadjutoriarum perpetuarum consideratur necessitas & utilitas illa aliunde quoque resultans, sive attenditur, & sufficit generaliter quæcunque necessitas aut utilitas, etiam ad extra ex facto prætergo vel futuro procedens. Remouch. *loc. cit.* loquitur enim Tridentinum non taxativè aut determinatè, sed generaliter omnino de necessitate & utilitate quacumque ex quocunq; facto in damnù vel favorem Ecclesiæ resultante; adeòq; ut ait Remouch. pinguis & luculentius in favore Coadjutoriarum cù futura successione disposuit Tridentinum quam jura vetera respectu temporalium. Porro inter has dictam necessitatem & utilitatem invehentes causas considerabiles potissimum sunt, prout à Remouch. *n. 11.* enumerantur, divisiones, alienationes, contentiones, bella intestina, quæ frequenter oriri solent, sede aliqua, potissimum episcopali (dum ei regiminis quoque politici suprema & principalis adjuncta auctoritas) vacante, pendenteque termino ad eligendum dato inter competitorum ambitiosos, unde non rarè Ecclesiæ ruina, statûque politici subditorumque excidium: quibus malis & periculis per dationem Coadjutoris juxta præscriptam à Tridentino formam securè occurratur. Si quidem eveniente morte Coadjuti tacitè ex facta sedis dispositione ipso jure & facto sine ulteriore strepitu aut discrimine, metu vel scandalo ipsa Præstura veluti continuatur in Coadjutorem, dum ei hoc ipso nascitur jus in re absque eo, quodd alio titulo aut canonizatione gratiæ aliòve quovis adminiculo egeat, quam actu executivo, capiendo nimirum possessionem naturalem salvo juramento &c. Remouch. *n. 11. & 12.* ubi etiam *num. seq.* de modo diverso, quo S. Sedi exercenti quoque in temporalibus principalem & supremam potestatem soleat provideri; dum nimirum pendente infirmitate aut inidoneitate Pontificis Cardinalis patronus aliq; officiales cuncta sub sigillo S. Sedis expediunt: sede vero vacante per obitum Papæ illico Cardinales Electores, vix dato nullo intervallo, conclave ingrediuntur ad electionem novi Pontificis, Camerario S. Sedis tanquam illius curatore seu mamburno absque alia designatione castrum, propugnacula & principalem auctoritatem administrante.

Quæstio 339. Qualiter senium sit causa concedendi Coadjutoriam, & qualiter iustificandum?

1. Respondeo ad primum. Senium est causa sufficiens ad dandum tam Episcopis quam aliis Prælatibus & ecclesiarum parochialium Rectoribus Coadjutorem tam temporalem quam perpetuum, seu cum futura successione. Paris. *de resign. l. 7. q. 20. n. 6.* Ventrigl. *tom. 2. annor. 13. n. 5.* Barbof. *jur. eccl. l. 3. n. 7.* Gonz. *gl. 5. §. 9. n. 21.* Fagn. *in c. consultationibus. de cler. egrot. n. 17.* Tuschus *lit. c. conclus. 402.* loquentes de Coadjutoria temporali, vel saltem indifferentem, ut dum dicunt, Episcopo posse dari Coadjutorem ob senium. Pignat. *tom. 4. consult. 137. n. 2.* Fagn. *in c. nulla. de concess. præb. n. 63.* Barbof. *jur. eccl. l. 1. c. 15. n. 51.* expressè loquentes de Coadjutoria perpetua.

2. Estque senium causa se solâ sufficiens ad dandum Coadjutorem. Sic supponere videntur citati AA. & etiam si alia corporis imbecillitas non ac-

cedat. Fagn. *loc. ult. cit.* ubi Coadjutoria bodierna (id est perpetua) indistinctè dari solet canonicis sexagenariis, etsi aliàs imbecillitate corporis non sint gravati, ut passim servari videmus. Et sic sentire videntur AA. paulò post citandi, censentes sufficere ætatem 55. annorum, si cum ea concurrat infirmitas, dum aliàs volunt sufficere non nisi 60. vel 70. annos.

3. Porro quis in ordine ad hunc effectum Coadjutoriz dicatur senex, AA. non conveniunt. Coadjutor perpetuus, ut detur, sufficere in coadjuvando sexaginta annos, tenent Fagn. & Pignat. *ll. cit.* Gonz. *gl. 5. §. 9. n. 84.* ubi: quando conceditur (intellege hæc Coadjutoria cum futura successione, de hac enim loquitur, ut patet ex antecedentibus) propter ingravescentem ætatem Coadjuti, verificanda est in ætate 60. annorum. citat pro hoc Jo. And. Archid. Dominic. *in c. 1. de cler. egrot. in 6.* Mandof. *de signat. grat. tit. Coadjutoria.* Rotam in Tullensi Prioratus de Castinero. *11. Jan. 1552.* Sic constitutum in ætate 60. annorum dici senem & ætatis ingravescens, ut dari ei ex hoc capite possit Coadjutor simpliciter & absque eo, quod expressè meminerint Coadjutoris perpetui, tradunt Verall. *decis. 129 & seq. l. 1.* Ventrigl. *loc. cit. n. 5.* vel ut eum citat Pignat. *decis. 312. part. 13.* item Borrell. *sum. decis. tit. 9. de cler. egrot. & coadjutor. n. 1. tom 1.* Alii ad hoc requirunt annos 70. Tusch. *lit. O. concl. 40. n. 2.* sic ait Gonz. *n. 86.* quando conceditur Coadjutoria propter senectutem narratam, tunc est probanda ætas 70. annorum. citat pro hoc Caputaq. *decis. 129. & 131. & 132. part. 1.* Sic expressè loquens de Coadjutoris temporalibus Fagn. *loc. cit.* ait, eas non dari nisi decrepitis, id est, annorum 70. vel alio morbo impeditis exercere officium. Alii sufficere ajunt 55. annos, dum accedit infirmitas; quia infirmitatis labores & alii excessus imminuunt ætatem, Gonz. *loc. c. n. 85.* citans Caputaq. *decis. 130. p. 1. & decis. 315. part. ead.* Tiraq. *in l. commubiali 15. n. 6. & seq.* citatur quoque pro hoc à Ventrigl. Borrell. ubi ante *n. 2.* Verùm in his omnibus multum valere Judicis arbitrium, ut cognoscatur, quis verè dicatur senex ad hunc & alios effectum, consideratis omnibus circumstantiis Gonz. *loc. cit. n. 87.* citans Barbatiam *conf. 25. vol. 2.* Felin. *in c. quoniam frequenter. n. 6. ut lite. non contestata.* Gem. & Francum. *in c. unic. §. verum n. 2. de cler. egrot. in 6.* Mascard. *de probat. concl. 1301. n. 8.* Menoch. *de arbit. centur. 1. casu 59. n. 3.* juxta quod ait Ventrigl. *cit. n. 5.* ceteri verò AA. & melius, quis dicatur senex, ut ratione ingravescens ætatis ei dari possit Coadjutor, ajunt, remitti arbitrio Episcopi, qui id judicabit consideratis singulis circumstantiis personæ & complexionis Rectoris, ac qualitate & magnitudine cura & onerum, & aliis circumstantiis.

4. Resp. ad secundum. Dum una cum senio narrata fuit infirmitas, sufficit iustificari senium; quia senectus ipsa morbus dicitur perpetuus & incurabilis juxta Card. de Luca. *de benef. d. 78. v. 5.* ejus contrarium tradit Garc. *p. 6. c. 2. n. 195.* citans Rotam in Leodiens. *canonicat.* in qua dicitur, quodd Coadjutoriam impetranti narranti ætatem & alia impedimenta illius, cui datus fuit Coadjutor, non sufficiat probare impedimentum ætatis tantum, ut per Mandof. *reg. 11. q. 5. n. 7.* ejus etiam rationem præmiserat Garc. *à n. 191.* nempe quodd licet in scriptis ad lites ex pluribus narratis satis sit verificari unum, quod sufficeret ad movendum Principem; secus tamen fit in gratiosis, in quibus omnia sunt verificanda. Pro quo citat Mascard. *concl. 325. n. 24.* Guttier. *qq. can. l. 2. q. 15. n. 68. & 108.* Unde etiam